

zavest miru in sigurnosti. In posledica te politike: zveze med balkanskimi narodi, in velik nemir med njimi, četudi se sedanja Evropa pri sami misli na novo vojno zgrozi in če tudi je Balkan preveč osiromašen, da bi mogel začeti vojno. Vse to kajpada tvori ozbiljno nevarnost za mir Evrope.»

Pogodba s Francijo — mogočno jamstvo za mir.

Sredi med te prilike, katere je tako dobro označil angleški politikar Ramsay Macdonald, je udarila francosko-jugoslovanska pogodba. Ni udarila razburjevalno, marveč pomirjevalno. Vsa evropska javnost, ako izvzamemo fašistovsko Italijo, smatra to pogodbo kot mogočno jamstvo miru na Balkanu in v srednji Evropi. Znani francoski list »Petit Parisien« je po podpisu te pogodbe izrazil svoje mnenje, da je ta pogodba delo za evropski mir. Razmerje med Beogradom in Rimom ni sicer dobro, toda Francija kot zaveznica Jugoslavije bo storila vse, da se ti odnošaji izgledajo. Ni pa dovoljno posredovanje samo v Beogradu, potrebno je posredovati tudi v Rimu, da se odpravi napetost med Jugoslavijo in Italijo. Briand je že rekel, da je francosko-jugoslovanska antanta (zveza) kal novega Locarna in tak Locarno bi napravil konec vsem sporom, ki bi mogli nastati v vzhodni Evropi. Z besedo Locarno se kratko zaznamuje pogodba, sklenjena med nemško, belgijsko, angleško, francosko, italijansko, poljsko in čehoslovaško vlado 16. oktobra 1925 v švicarskem mestu Locarnu. Ta pogodba, sestavljena popolnoma v duhu in po pravilih Društva narodov v Ženevi, zajamčuje Franciji in Belgiji tiste državne meje, ki jih je določila versailleška mirovna pogodba 28. junija 1919, za morebitne spore pa, ki bi nastali med Nemčijo, Belgijo in Francijo, določa razsodišče in razsodiščno postopanje. V Locarnu je bila tudi sklenjena razsodiščna pogodba med Nemčijo in Poljsko ter med Nemčijo in Čehoslovaško. V uvodu locarnske pogodbe izjavljajo navedne države svoje trdno prepričanje, da bode sklenjena pogodba v veliki meri pripomogla k temu, da se bo napetost med narodi zmanjšala, da se bo rešitev mnogih političnih in gospodarskih problemov (vprašanj) v smislu interesov in čustev narodov olajšala, da se bosta mir in sigurnost v Evropi okrepila ter tako na učinkovit način in členu 8 pravil Društva narodov predvideno razoroženje pospešilo.

Balkanski Locarno.

Takšen Locarno želita Francija in Jugoslavija po izjavah svojih zunanjih ministrov Brianda in Marinkoviča tudi za vzhodno Evropo in zlasti za Balkan. Dr. Marinkovič je pred odhodom iz Pariza izjavil, da je Jugoslavija pripravljena, da sklene tudi z drugimi balkanskimi državami pogodbo o prijateljstvu, in sicer pod pogojem, da bodo te pogodbe prešinjene z ženevskim duhom; Jugoslavija noče podpisati nobene druge pogodbe, kakor samo takšno, ki ima defenzivni (obrambni) značaj. Briand pa je v svojem poročilu pred odborom za zunanje zadeve v francoskem parlamentu 15. novembra izjavil, da sklenjena pogodba ni naperjena proti nobeni tretji državi, marveč da spada med tiste pogodbe, ki so bile sklenjene v okviru in duhu Društva narodov. Briand je posebno poudarjal, da je francosko-jugoslovanska pogodba pogodba odprta za druge podpise.

— Sedaj mi pride na pamet. Zadnjo noč je zopet prišel in mi razkril srce. Stal je v vrtincu in od tam kričal svojo nesrečo. Srce mu je plamenelo na čelu . . . Prišel je tudi Overton, prišel je in začela sta se loviti. In ta mali, rumeni vrag je premagal Overtona! . . .

Teta Betsy je pozorno poslušala.

— Mutsuhito Dsain je šel v vrtincu dalje. Videla sem njegovo pot. Bičal je morje. Strašen je bil. Overton je na tleh ležal, potem pa je vstal in začel rasti. Višje je raste, ko stolp, a je le rastel, rastel, dokler ni segel do oblakov in Mutsuhito Dsain je jezno segel za njim . . .

Borba duš, — je kimala teta Betsy. — In?

— Daleč, na robu obzorja se je dvignil tudi Mutsuhito Dsain. Rumena gigant. Iz dlani so mu švigale strele . . . Obraz je bil grozen! Roko je iztegnil nad morjem. Srašno je bilo, kako sta se borila rumeni in beli orjak . . . Kaj pomeni to?

— Imaš fine živce — se je zamislila teta — in občutiš bodočnost . . . Zelo me skrbi.

Brinkley je vstopil z Overtonom.

— Čestitaj svojemu zaročencu, — je rekel hčeri z bleščečim obrazom. — Problem sva rešila!

Alice je srečna pustila poljubiti čelo.

— Priprava je tudi v delu, — je pripovedoval profesor Brinkley. — Čez en teden lahko že več poveva. Overton je prevrnil zakon razteznosti plinov! Ali vesta, kaj to pomeni! Bojna napoved znanosti.

— In militarizmu! — se je priklonil Overton.

Brinkley je naglo kimal.

— V slučaju vojne imamo v rokah najstrašnejše orožje! — mu je gorelo oko. — Ameriko lahko obranimo tudi proti vsem svetovnim velesilam . . .

— Bog ne daj, da bi do tega prišlo! — se je v skrbi zmračilo čelo tete Betsy. — Nismo morilec . . .

— Ako je potrebno, da! — se je smejal Overton.

Teta Betsy ga je postrani pogledala.

— Verujem — je rekla mrko. — Samo da tudi drugi narodi znajo misliti. Kajne, Japonska je največji naš tekmeč? No tudi ona ima pamet na pravem mestu . . .

Overton se je stresel. Odgovoriti je hotel, a teta Betsy je z mrzlim, uslužnim smehom odklonila njegovo pripombo.

— Kar se tega tiče — je razmišljal profesor Brinkley — tudi tam je nekdo, moj Mutsuhito Dsain . . . Često mi-

Francija želi, da bi se že sedaj tudi drugi narodi udeležili ter da bi tako pogodba v onem delu Evrope, za kojega velja, ustvarila razmere, slične onim, ki jih je ustvarila v drugih delih locarnska pogodba.

Prijateljstvo z Italijo.

Francosko-jugoslovanska pogodba o prijateljstvu je torej odprta tudi za Italijo, Bolgarijo, Grško itd. Naša država je z Italijo sklenila pogodbo prijateljstva že v januarju leta 1924. Prijateljstvo je bilo sklenjeno ter v Rimu slovesno podpisano, v dejanskem življenju pa se ni moglo razviti med obema državama. Razlog je v tem, ker je prijateljstvo zveza dveh, in ako na eni strani ni prijateljskega udejstvovanja, ni prijateljske zveze. Povodom 5. obletnice fašistovskega pohoda v Rim je državni podtajnik Grandi imel v Milanu govor, v katerem je med drugim rekel: »Italija ne veruje več v prijateljstvo nobenega.« Ako fašistovska Italija ne veruje v prijateljstvo nobenega naroda, s tem obenem izpričuje, da nobenega prijatelja nima. Temu pa je kriva sebična in nasilna fašistovska politika. Francija in Jugoslavija bi Italiji radi pripravili prave prijatelje. Zato je pariško pogodba o prijateljstvu odprta tudi za Italijo. Italija pa mora znati, da je predpogoj za pravo prijateljstvo z našo državo pravično in kulturno postopanje s Slovenci in Hrvati v Italiji. Zatiranje naših bratov mora prenehati, zanjčiti se jim mora narodni obstoj, politična svoboda ter možnost kulturnega in gospodarskega razvoja in napredka.

Da bomo nasprotnike poznali.

Kmetsko-demokratska oheet.

Pa so se končno le našli bratci med seboj: radičevci in demokrati. Sklenili so divji zakon in morala je biti oheet. Celo noč do jutra sta pila, pela in se poljubovala Radič in Pribičević. Zjutraj sta pa bila tako ginjena, da sta si imeni zamenjala! Radič je zdaj Svetozar in Pribičević je Stipica. Bilo srečno!

Centralisti za avtonomijo!

Tako se kolo časa vrti in z njim se vrtijo naši centralisti, ki so vsled jeze, da jih Srbi ne marajo več zaradi njihove hinavske politike, postali čez noč — avtonomisti. Do zdaj smo mi branili avtonomijo in se borili zanjo, pa so rekli ti centralisti, da se bijemo proti vetru! Kaj bodo pa zdaj oni delali? Zdaj je pa avtonomija na varnem, saj jo čuva sam Žerjav! V začetku se bo že težko navaditi, biti avtonomist, pa temu treba se privaditi . . .

Drugovrstni državljani . . .

Dolgo časa smo bili vsi oči SLS protidržavni elementi, res drugovrstni državljani. Zdaj, ko je SLS v vladi, pa vpijejo demokrati, da so drugovrstni državljani. Pa menda že vendar niso postali — protidržavni elementi?! Če bo šlo tako naprej, bomo morali ustanoviti še klerikalno Orjuno! Joj, brate, kam si zašo . . .

Urek je bil najbolj pameten . . .

Sicer so nekateri trdili, da je Urek bil nekoč proglaščen za bolnega na umu, kar se je zgodilo pri celjskem sodišču, vendar moramo reči, da je izmed radičevcev in demokratov še najbolj pameten. On je namreč že naprej vedel, da bosta Radič-Pribičević skup prišla in da bo vseeno, radičevci ali demokrati, zato je on v Ljubljani bil radičevski oblastni poslanec, v Beogradu pa je demokratski. Tako

slim na njega in me nekaj tako vznemirja. Ako bi z ogromnim znanjem in zmoglostjo stopil v službo militarizma . . . Ta boj bi bil strašno! Rumena pošast . . .

Overton je zamahnil in se vsedel poleg svoje neveste. — Plinski regulator je že gotov, — je rekel zadovoljno.

— Kaj me briga? — je šepetala Alice. — Ljubim te.

XIII.

— Kako čudna je mizica! — se je čudilo dekle. — Pa ni moja, — jo je gledal Mutsuhito Dsain. — To je fulminoid . . .

— Tisti znani stroj?

— Strelomet, — je prikimal znanstvenik. — Dekle se je s strahom bližalo.

— Kdaj si ga delal?

— Ponoči sem ga sestavil. V tovarni je bil izgotovljen po mojih načrtih. Včeraj zvečer so pripeljali posamezne dele . . .

— Hu! — se je strašilo dekle. — Gospod, ti niti spali nisi . . .

Skozi bombažovo zaveso je prisijal solnčni žarek. Zumački. Ko da tekajo na ropotajočem bobnu. Mutsuhito Dsain je utrujeno delal dalje.

— Vleži se, — ga je prosila deklica.

— Ne moti me, — jo je pogledal brez jeze. — Raje pomagamaj.

— Dekle se je razveselilo odliki.

— Kaj ukazuje moj gospod?

— Daj sem tisti elektroskop, — je kazal na pripravo.

— Kovinast drog, napeljan v zaprt prostor, na katerega je pritrjena na zunanem koncu kovinasta kroglica, na notranjem pa lahek kovinast kazalec, ki se je sukal krog vodoravne osi.

— Zakaj je to?

— Služi za spoznanje električnosti teles.

— En konec kazalca je nekoliko težji, ta torej sam od sebe obstoji na ničlo . . . Dekle ga je otrplo gledalo.

— In ono? — je strmela.

— To je le navadna priprava za merjenje — se je smejal znanstvenik. — Mehanizem je v stroju samem.

— In strela?

ima novi politični zakonski par že iz poprejšnje dobe svojega najbrihtnejšega družinskega člana.

Resna beseda . . .

Radičevci so začeli govoriti resno besedo. Kaj so govorili do zdaj? Neresno. In kaka je ta njihova prva resna beseda? Hočejo, da kmet poklekne pred Pribičevića, kot je to storil Radič, in da poljubi bič, ki ga je tepel, kot ga je poljubil Radič. Na to besedo dobijo radičevci pa dejansko resno besedo že pri občinskih volitvah!

Nasprotniki in občinske volitve.

Rekli smo, da bodo naši nasprotniki občinske volitve zlorabili za svojo politično moč. Pa jih res! In še zelo! Pred volitvami govorijo le samo o gospodarstvu, po volitvah pa o — SDS.

Socijalisti izpovedujejo svoje brezverstvo.

V lističu »Del. politika« z 19. t. m. pišejo socijalisti o svojem stališču do vere takole: »Načelno zavračamo vsako dogmatično verstvo kot studenec duševnega suženjstva . . .« In na drugem mestu: »Hinavci smo, ako ne priznamo prave barve in ne zapišemo brezverstva na naše zastave!« Zato zahtevajo, da se smatra katoliška Cerkev kot navadno društvo, da so duhovniki to, kar predsedniki vsakega društva, da je vzgoja v šoli popolnoma brez pouka o veri. Konečno še izdaja poziv: »Napadimo ekonomski temelj, na katerem stoji današnja razredna država z vsemi svojimi cerkvami, verami in duhovništvom vred!« — Ali naj slovenski delavci res pripomorejo židovsko-marksistični mednarodni socialni demokraciji, da bi ta svoj načrt tudi izvršila? Zdaj, ko se bije boj za Maribor, glavno mesto naše mariborske oblasti, je treba, da pošteni delavci izvejo to resnico, da ne bodo nasadali socijalističnim limancam!

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Narodna skupščina in pogodba s Francijo. Celotna narodna skupščina, ki se je preteklo soboto zopet sestala, je navdušeno pozdravljala pogodbo s Francijo, ki jo je sklenila sedanja vlada po zunanem ministru dr. Marinkoviču.

Kralj pri seji vlade. Prvič se je zgodilo v naši državi, da je kralj civilno oblečen prišel na sejo vlade, ravno pri tej vladi. To se smatra kot posebno zaupanje našega kralja do vlade.

Državni proračun pripravljen. Finančni minister je pripravil državni proračun, ki obsega 11.593 milijonov dinarjev. Je to osnutek, ki ga bo sedaj še finančni odbor pred delal in potem šele pride pred narodno skupščino. Je pa to prvi proračun, ki sloni na pravi podlagi in ni kar iz zraka vzet, kot so bili dosedanj. Vodita ga sledeča načela: Računati je z dejanskimi številkami, in ne le približno. — Razne velike naprave, ki trajajo za desetletja, kakor regulacije, ceste, železnice, naj se izvršijo z dolgoletnimi posojili. Vsa državna podjetja se morajo upravljati gospodarsko in se mora vsak brezsmiselni upravni aparat odpraviti. Čim več poslov se prenese na samouprave, katerim se letos nakaže iz davčnih sredstev 173 milijonov dinarjev. Varčevanje v državni upravi se mora izvesti do skrajnosti.

Zakon za izjednačenje davkov pripravljen. Nasprotniki vlade so zagnali silen krik, ko so izvedeli, da naša vlada pripravlja zakonski načrt za izjednačenje davkov. Takoj so stuhali en svoj načrt, ki bi pa naj protežiral Hrvatsko pred Slovenijo, kar bi zopet ne bilo izjednačenje. Seveda ga je vladna večina zavrnila, ker je imela že boljše ga pri rokah. In v soboto ga je finančni minister že predložil. Skupščina, tudi opozicija, je predlogu finančnega ministra predložila najnost. Torej je končno morala priti vlada v kateri je SLS, da se je šlo na delo za izjednačenje davkov. Nasprotniki SLS bodo zdaj doma utihnil, pač pa bodo pri Srbih hujskali, naj bi osnutka ne sprejeli.

— Tam je, — je kazal Mutsuhito Dsain na zračno morje. — Snov v prostoru dobi vsled električne privlačnosti gotovo napetost in . . .

Preko verande je potegnil južni vetrič in je tiho zganil dve mali stekleni palčici eolske barve. Daljna godba. Ko da iz daljave doni odmevajoča melodija kakega potopljenega sveta . . . od onstran morja . . . Na Mutsuhito Dsainovih ustih je vztrepetal vzdih.

— In kaj je ono? — je vprašalo dekle, da bi odvrnilo bolj svojega ljubljena.

— Kondenzatorji fulminoidov — je mrmral Mutsuhito Dsain.

— Čemu so?

— Napolnim jih s tokom, — je nagubal čelo. — Ne moti me . . .

Dekle je tiho stopilo nazaj, da bi odšlo, znanstveniku pa se je zasmililo in ji je kimal, da ostané.

— Zvonček, kaj se ti je sanjalo?

— V »Donko — Čiji«, v čajarni »Kraščica« sem bila s teboj, v hladni senci sva sedela, pad gostolistnimi drevesi je bilo jezerce in poslušala sva žabje regljanje — »kvak, kvak« . . .

— Lepo je moralo biti . . .

V mehanizmu je pregledoval vijugasti solenoid. Železno seme, ki v notranjosti solenoida po zakonu magnetne indukcije poveča magnetični tok. Donko-Čaja . . . žabje kvakanje . . . Dekletce je z veseljem obrazom govorilo:

Mesto se je odelo v sivo meglo, obal pa se je videla iz daljave. Na vodi so se zibale točke, velike ladje in plavajoče džumke . . . Gledala sem te, o gospod in sreča se je svetlikala na mojem obrazu. Nad Nagasakom se je prikazala veličanska bela zastava, v sredini rdeč krog, proti nebu leteči grb države »Vzhajajočega solnca« . . .

Vzela je malo pipo. Cev je bila tanka, srebrna, na koncu majhen pokrovček. Ali smem? Med konce dveh prstov je prišla ko svilo tanek tobak, užgala ga je, parkrat potegnila, prikaže se srebrni krog dima in uživanja je konec. Kopp . . . kopp . . . kopp . . . S tremi majhnimi, hitrimi gibi je iztresla iz pipe pepel in je uprla mandljeve, radovedne oči na razmišljajočega gospoda.

Mrzli Mutsuhito Dsainov obraz se je razjasnil.

— Gotov sem!

(Dalje prihodnjč.)

Dr. Korošec in Vukičević sta imela daljšo konferenco o poslih vlade. SLS s svojim resnim delom veliko pomeni v Beogradu. Treba je, da se to delo podpre tudi doma s tem, da občine zaupajo svoje gospodarstvo le SLS.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Italija je razburjena. Ker vsak otrok ve, da se je s pogodbo s Francijo prečrtalo predrzne Mussolinijeve načrte, ni čuda, da tudi Italija svoje nevolje ni mogla skriti. Po vseh mestih se vršijo demonstracije zoper Francijo in Jugoslavijo. Italija se mora izkričati kot ženska izjokati, pa je potem vse dobro.

Albanija v zadregi. Albanija ne ve, kam bi zdaj krenila, ker se ji le malo nevarno zdi, da bi še dalje zavzemala tako stališče proti naši državi. Je pa njena politika vedno bila hinavska in je tudi zdaj, ko se je začela dobrihati Jugoslaviji.

V Rumuniji je še vedno precej nemirno ozračje radi princa Karla. Manoilescu, ki bi moral v smrt, ker je nosil Karlova pisma v Rumunijo, je bil pri sodišču oproščen. Vršile so se velike demonstracije za Karla in zoper vlado, ki pa je obdržala moč v svojih rokah.

Avstrija zopet razpravlja o priklonitvi. Dr. Stresemann, zastopnik Nemčije, je prišel na Dunaj ter se tam razgovarjal z dr. Seiplom. Menili so, da gre za kake trgovske pogodbe, dejanska pa sta pripravljala tla, da bi čimprej mogli doseči, da se Avstrija prikloni Nemčiji. Razume se, da bodo druge države sosedje o tem še tudi imele svojo besedo.

Kdo bo zmagal v Rusiji? V Rusiji se je začel hud načeljen boj med dvema strujama: strogimi in zmernimi boljševiki. Stroge vodita Trocky in Zinovjev. Poročila, da so ta dva ubili, poslali v Sibirijo, so se izkazala kot neresnična. Deset let je zdaj minilo, kar vladajo v Rusiji boljševiki, pa že se je izkazalo, da boljševiška vlada ni kos velikanskim nalogam, ki jih vsaka vlada ima in da so bila nekatera boljševiška načela zelo napačna. Ker se vladajoča struja ne upa prav nastopiti zoper upornike, je verjetno, da se bo prej ali slej zrušila vsa boljševiška vlada in bo zopet planila na plan nova revolucija. — Zanimivo pa je, da je Rusija našo pogodbo s Francijo s takim navdušenjem pozdravila. Pravi namreč: Jugoslavija se je s tem najbolje zavarovala zoper Italijo. —

Naša država in Vatikan. V Rimu je neka velika hiša, zavod sv. Hieronima, ki je bil že pred vojsko sezidan in sicer od prispevkov kat. Slovanov, da se v tem zavodu šolajo katoliški slovanski dijaki, kateri študirajo v Rimu. Zadnji čas pa je bil ta zavod predmet velike razprave, ki pa bo končala v tem smislu, da bo ustrezno vsem upravičenim zahtevam jugoslovanskih katoličanov. Dosedanji zastopnik papeža v Beogradu Pelegrinetti pojde v Varšavo. — Ureditev te zadeve bo začetek dogovora med našo državo in Vatikanom, da se bodo sporazumno uredile pravice jugoslovanskih katoličanov. Vse to veliko delo leži na ramah zastopnikov SLS in upati je, da bo to delo tudi uspelo.

Kaj je novega?

Dopisnikom v pojasnilo! Radi občinskih volitev smo prejeli toliko dopisov, da jih je preveč za pet številk »Slovenskega Gospodarja« in pri najboljši volji ne moremo objaviti vseh, ampak le najbolj važne.

Naročilni list ti prinaša srečo! V današnji številki je zopet naročilni list za »Slovenskega Gospodarja«. Cele vrste delavnih naročnikov smo že obdarili s knjigami, poleg tega pa še čakajo njihovi naročilni listi na zrebanje. Vsak, kdor pridobi dva nova, vsaj polletno plačujoča naročnika, dobi zastoj knjigo, ki sicer stane 20 Din. Na delo, na delo!

Našim agitatorjem! Nekateri želijo, da se jim takoj pošlje knjiga, ko so nam poslali dva naslova. Tem povejmo, da pošljemo knjigo takoj, ko dospe naročnina, ker so

Naša društva.

Dajte članom novih knjig! Za zimo se društveno življenje najuspešneje počivi, ako si društvo nabavi novih knjig. Vsa društva so prejela seznam knjig od Tiskarne sv. Cirila v Mariboru, vzemite ga v roke, pregledajte in naročite knjige!

Društva in časopisi. Pogledali smo v zgodovino, kdo je nekoč razširjal naše časopise. Našli smo, da naša društva. Zbirala so naročnike, organizirala, da so listi prišli tudi k naročnikom, ki pa so potem kmalu postali naročniki. »Slovenski Gospodar« in »Naš dom« sta bila samo po društvi tako razširjena. Društva, storite tudi zdaj to veliko delo! Ne odlašajte, kar takoj skličite posamezne članke, ki so bolj delavni, pa se domenite, kako boste to stvar uredili.

Mariborski Ljudski oder. V nedeljo, dne 27. novembra, ob pol petih popoldne bo Ljudski oder ponovil v prostorih Zadržne gospodarske banke lepo zaloigro »Mlinar in njegova hiša«. Predstava se bo vršila še enkrat na splošno željo tako Mariborčanov, kakor tudi okoličanov, ki se je bodo, ker se bo vršila popoldne, lahko udeležili. Okoli 7. ure zvečer bo konec predstave. Vsakdo je najljubše vabljen. Žal ne bo nikomur niti za čas, niti za denar, niti za trud!

Hajdina pri Ptuj. Materinski dnevi 19. in 20. novembra so potekali v najslajnejši obliki. Cerkvena in izven-cerkvena slavja so se izvršila, kakor je upati s plodonosnimi uspehi. Krasni cerkveni govori, katerih referent je bil domači č. g. župnik Vekoslav Skuhala so kot hladilni balzam blažilo vplivali na skrbce materino srce. V Društvenem domu je do 150 žena in mater z nedopovedljivo navdušenim veseljem, z veliko vstrajnostjo, zvesto sledilo tehtovitim izvajanjem vseh predavateljev in predavateljic. Z največjim aplavzom so bila sprejeta predavanja g. profesorice Marije Štupca iz Maribora. Z otroško zvedavostjo so poslušale izvajanje praktičnega zdravnikar dr. Vrečka iz Ptuja. Z velikim dopadenjem so sprejeta vznesena predavanja gđ. Cilke Krekove iz Ljubljane. — Istotako je domači č. g. kaplan Vrbanjšek v svojem govoru krasno orisal ženo — kot kraljico v družinskem domu.

Šmartno pri Slovenjgradu. Dne 4. decembra po rani sv. maši priredi Kmetijsko bralno društvo v dvorani pri

nam nekateri poslali naslove, mi smo list poslali, dotični pa so ga vrnili. Vsi pa, ki dobijo po dva naročnika, ki plačata vsaj polletno naročnino, dobijo knjigo takoj!

Maribor postane obmejna postaja. Pogajanja med nami in Avstriji radi povzdige Maribora v veliko in važno obmejno postajo so zaključena in podpisana od obeh strani. Istočasno kakor Maribor bosta povzdignjeni v obmejni postaji tudi Jesenice na Kranjskem in Dravograd. Da se bodo ta zaključena pogajanja uresničila, je potrebno, da odobrita pogodba naša in avstrijska vlada, kar se bo zgodilo. Z zidanjem na novo in prezidavo dosedanjih prostorov se bo pričelo na spomlad in v jeseni bi naj bilo vse gotovo in v prometu. Ta nepregledno važna pogodba med nami in Avstrijo se je sklenila v času, ko je zasopana SLS v vladi.

Mariborske novice. Zadnje nedeljo ob poldesetih popoldne, ko je največ ljudi po cestah, so odstranili orjunaši z Mariborske tiskarne napis v nemškem jeziku »Marburger Zeitung« in ga potepali. Enega od teh drznežev so že prijeli in vtaknili pod ključ. — V nedeljo, dne 21. t. m., zvečer se je ustrelil na Ruški cesti stanujoči trgovski potnik Engelbert Rotter. Zapušča mater, vdovo in dva nepre-skrbljena otroka. Bil je dalje časa brez zaslužka. Pogreb se je vršil v sredo popoldne. — Pri neki trgovki je bil zaposlen kot delavec Ferdo Pleteršek, ki ima na vesti že več nepoštenih dejanj. V sredo ga je poslala trgovka s 1000-dinarskim bankovcem v sosednjo trgovino, da ga zamenja. Pleterška pa z denarjem ni bilo več nazaj. — Dne 16. t. m. zvečer je zasačil cerkvenik v stolnici mladega fanta pri odpiranju nabiralnika. Fant je pred cerkvenikom pobegnil, policija ga je pa še isti večer izsledila. Je to neki kovaški pomočnik Kralj iz Melja, ki je bil že dne 9. t. m. zasačen v stolnici pri slični tatvini. Takrat je na policiji jokaje zatrjeval, da ne bo nikoli več kradel, slaba navada je pa bila očitno močnejša od njegovega dobrega sklepa. — Pri nakladanju volov na glavnem kolodvoru je en vol zdvijal ter napadel z rogovi mesarskega pomočnika Ivana Celnerja. Vol ga je tako obdelal z rogovi, da so ga morali prepeljati v bolnico.

Kaj je z dimnikarji na deželi? Dobivamo neprestano pritožbe, da nekateri dimnikarji v kmetijskih občinah po nepotrebnem šikanirajo naše kmetijsko ljudstvo. Tako nam piše majhen posestnik o tej stvari: Moja bajta stoji gotovo že nad 100 let. Naše ognjišče smo ometali z dimniki vred vedno sami, pa je bilo dobro. A sedaj kar naenkrat to ne drži več. Dimnikar iz sosednje župnije nas hodi vsak čas priganjat, da moram njemu dati pometati, dasiravno je ta moja bajta priprosta in ni prav nobene potrebe, da bi moral biti dimnikar moje bajte na gospodski način ometen. Najhujše pa je to, da sedaj dobivamo od okrajnega glavarstva kazenske naloge, ker se protivimo nepotrebnim izdatkom. Kam bomo prišli, če bomo še za take šikane morali plačevati denarne kazni! Prosimo vas, da nam pojasnite, kdo si je izmislil to bedasto in škodljivo novotarijo? — Odgovor uredništva: To odredbo, ki tako razburja naše ljudi na kmetih, je izdal Radičev minister za trgovino in obrt dr. Ivan Krajač lansko jesen in jo je letošnjo spomlad še poostri. Radičevemu ministru se imate torej zahvaliti za te neprilike. Svetujemo vam, da se v slučaju, ako vas posamezni dimnikarji po nepotrebnem šikanirajo, pritožite potom občinskega urada na srezko poglavarstvo.

Zlato poroko je obhajal dne 7. novembra naš vrli somišljenik obč. spoštovani gospod Franc Poplaj p. d. Apsner s svojo ženo Lucijo roj. Golob. Slavnost se je vršila v cerkvi sv. Pankracija na Gradu v župniji Stari trg pri Slovenjgradu. Slavljencu, v katerega hiši, ni nikdar manjkalo kakega krščanskega lista, želimo dočakati še biserno poroko!

Primarij dr. J. Benčan, specialista za ženske bolezni in porodništvo, ordinira v poslopju Zadržne gospodarske banke v Mariboru, Aleksandrova cesta 6 II, od 11. do 12. in od 2. do 3. ure popoldne. 1543

Moslinarju v spomin našega ujedinjenja v eni državi javno predavanje s krasnimi skioptičnimi slikami.

Ljutomer. Ljutomerski Orel vprizori v nedeljo, dne 4. decembra ob treh popoldne pravilnično igro »Zimske sanje« ali »Dve sestrici in sv. Miklavž«. Pridite v obilnem številu! Bog živi!

Središče. Središki Orel uprizori v nedeljo 27. novembra t. l. v Društvenem domu v Središču, podučno igro v štirih dejanjih: »Materina ljubezen«. — Jedro igre je: pomsna in razžaljena, odpuščajoča in ozdravljajoča materina ljubezen. Začetek ob 7 uri zvečer. Vstopnice se dobe v predprodaji pri g. B. Lukačiču v Središču. Med odmor se prodaja pecivo in malinovec in svira društveni tamburaški zbor. Z ozirom na bogato vsebino te igre, cenjeno občinstvo vlijudno vabi k mnogobrojni udeležbi — Odbor.

Nazarje. Naši pridni igralci so priredili dne 13. t. m. nad vse lepo igro »Legionarji« to pot v korist prostov. gasil. društva. Obisk je bil kljub slabemu vremenu velik, tako, da je v obširni dvorani društvenega doma zmanjkalo prostora. Naš vlič. gospod župnik se je v krasnem govoru spomnil na nesrečni Rapallo in orisal v pretresljivih besedah trpljenje naših bratov na Goriškem in Koroškem. Na njegov apel so dekleta nabrala lep znesek za Jugosl. Matico. Igra je uspela in zopet so igralci pokazali zmogljivost vprizoriti kaj lepšega. Na splošno željo se ponavlja v nedeljo dne 27. t. m.

Sv. Peter na Medvedovem selu. V nedeljo 20. t. m. so pri nas gostovali sladkogorski pevci in so predstavljali dve igri: »Skriti zaklad« in »Dve teti«. Obe igri sta se izvajali prav točno in jih je mnogoštevilno občinstvo tudi iz sosednjih župnij sprejelo z velikim zadovoljstvom. Mnogo smeja je vzbujal s svojo pristno šegavostjo Balant. Prav krasno so nam zapeli več pesmi, med katerimi sta najbolj ugajali »Tinica« in »Zabe«. Za veseli večer smo vsi St. Peterčani prav hvaležni. Hočemo pa tudi sami pokazati, kaj znamo.

STAMPILJE

za župne urade, krajevne šolske odbore, občinske urade itd. izvršuje po konkurenčnih cenah: Alojzij Jug, Maribor, Dravska ulica 10, v najkrajšem času, po potrebi tudi v 24 urah. Naročila sprejema tudi Cirilova tiskarna. 1517

Nesreča z elektriko v Laškem. V torek zjutraj je prišel v Laškem pri snaženju žice falske elektrarne preblizu Ivan Romih in je od toka zadet na mestu obležal. Vsled hudega sneženja so bile žice preobtežene in tudi na več krajih pretrgane. Rajni Romih je bil star šele 26 let in kot pekovski pomočnik prav priljubljen.

Božične jaslice iz lesa ima na prodaj Cirilova tiskarna v Mariboru. Hlev je velik 60 cm ali 80 cm ali 100 cm. K vsakemu hlevu spada zraven 12 podob: Marija, sv. Jožef, Trije Kralji, pastirci itd. Nadalje po 1 vol in 1 osel ter po 6 ovc. Cene za jaslice in zraven spadajoče figure so: Za velikost jaslic 60 cm Din 1.725, za 80 cm Din 2.727 in za 100 cm Din 3.720. Te jaslice se lahko takoj dobijo!

Za Miklavža — lepe knjige! Kako zelo se veselijo otroci, če dobijo za Miklavža lepo knjigo, knjigo s slikami, z lepo povestjo! Otrokom ni za sladkarije, ljudje so jih sami razvabili. Navaditi jih je treba na lepo knjigo! Zato naj za sv. Miklavža dobijo kako knjigo!

Opozarjamo na koledarčke Kmečke zveze, ki jih je dobili pri tajništvu SLS na Aleksandrovi cesti v Mariboru. Sezite po tej, vsakemu kmetovalcu potrebni knjižici, predno bo razprodana!

Dobri ljudje. Na gostiji g. Ferdo Lesarja in Fanike Konečnik v Trobljah dne 13. t. m. se je med svati nabralo za »Slovensko Stražo« 100 Din in za Dijaško semenišče v Mariboru 60 Din. Bog plačaj!

Specialist za ženske bolezni in porod dr. BENJAMIN IPAVIC v Mariboru, Gosposka ulica 46, zopet ordinira od pol 10. do pol 12. in od 15. do 16. (3.—4.).

Sisačka rokodelska tovarna tamburic izdeluje najcenejše in najboljše tamburice po najnižji dnevni ceni IVAN BELČIČ, SISAK. Zahtevajte ilustrirani cenik franco. 1448

Gospodarstvo.

Krmljenje pujskov. Zadnjič smo ugotovili, da pujske najlažje vzredimo in se najlažje izognemo nevarni driski, ako pustimo prašičkom sesati do 10. tedna in ako jim na splošno ne dajemo kravjega mleka. To mleko je povsem druge sestave, kakor prašičje: vsebuje 87% vode, dočim je mleko svinje znatno gostejše in vsebuje le 80% vode. Nevarnost krmljenja kravjega mleka pa obstoji še posebno v tem, da se v poletnem času izredno lahko skisa in le malo kiselnasto mleko povzroči povsem gotovo drisko. Sicer pa je krmljenje neposnetega mleka prašičem največja gospodarska potrata, ki si jo moremo misliti. Za 1 liter neposnetega mleka dobimo pri direktni prodaji najmanj 6 K, dočim nam reja prašiča plača mleko v najboljšem slučaju po 3 K. Radi tega bomo imeli največji dobiček, ako mleko prodamo, ali pa ga posnamemo s posnemalnikom, prodamo maslo in pokrmimo prašičem le posneto mleko, ki ima za svinje isto redilno vrednost kot neposneto, celo mleko. Če se pa hočemo izogniti nevarnosti driske, posneto mleko raje zasirimo, ali pa pustimo, da se povsem skusa in ga pokrmimo starejšim prašičem. — Edina hrana mladim pujskom do 3. tedna je materino mleko. V 4. tednu je začeti s pokladanjem dodatne krme. Kdor hoče dati pujskom posneto mleko, mora to skuhati in krmiti v obliki toplega napoja. V začetku naravno manjše množine, pozneje pol do 1 litra na pujska dnevno. Razven tega damo pujskom v dolgem, nizkem koritu nekuhani ječmenov ali pšenični zdrob in sicer v obliki mrzle, goste kaše. — Krmljenje z mlekom pa prav lahko opustimo in s tem zmanjšamo nevarnost driske, ako mlademu pujsku potrebno beljakovino nadomestimo n. pr. z ribjo moko. Na 5 kg žitnega zdroba računamo dodatek 1 kg ribje moke. V tem slučaju damo pujskom kot napoj le svežo, čisto vodo in zmes žitnega zdroba z ribjo moko pokladamo v obliki goste, nekuhane kaše. Krmimo trikrat dnevno. Pujski se kmalu na-

Poročila S. L. S.

Krajevni spori radi občinskih volitev. Pri občinskih volitvah po mnogih občinah igrajo veliko ulogo krajevne razmere in ne strankarstvo. Posamezne vasi imajo vsaka svoje kandidatno listo. Po mnogih krajih je to tudi čisto naravno. Gospodarski oziri silijo posamezne dele občin, da postavijo svojo listo. A iz tega se razvijejo večkrat spori, katere hočejo nekateri popisovati v časopisih. Naši časopisi ne morejo tega vsega priobčiti in prosimo, da nam dopisniki tega ne zamerijo.

Slovenska ljudska stranka je dosegla za občinske volitve za mestno občino Maribor, da je njena lista prva. Vložila sta jo narodni poslanec Fr. Zebot in g. Fr. Marat zgodaj v jutru v soboto, dne 19. novembra. Na drugem mestu so radikalni, a tretji so samostojni demokrati. Ogromna večina Mariborčanov stoji na strani Slovenske ljudske stranke in hvale njeno vzorno gospodarstvo na magistratu. Naš župan g. dr. Leskovar, ki je sedaj tudi nosilec liste, je zanesel red v občinsko gospodarstvo. Zidale so se stanovanjske hiše, ulice so se lepo uredile in izvršenih je mnogo del, ki pričajo o delavnosti naših mož v občinskem svetu. Z našo stranko bodo dne 18. decembra volili tudi mnogi volilci, ki sicer niso naši pristajši, a priznavajo, da se je skozi tri leta res mnogo storilo. Mariborski volilci, sedaj pa na agitacijo za prvo škrinjico, da bo zmaga dne 18. decembra sijajna!

Shod SLS za občini Ložnica in Ruše se bo vršil dne 8. decembra v prostorih stare šole v Rušah ob pol desetih popoldne. Somišljeniki vabljeni polnoštevilno, ker bo pri tej priliki razgovor o predstojajočih občinskih volitvah.

Kalobje. Pretekli četrtek je bil pri nas shod SLS. Predsedoval mu je gostilničar Blaustejner iz Št. Jurija. Na shodu so poročali predsednik sam, ki je povdaril, da je le SLS resna stranka in ki nekaj stori za naše koristi. Nato je govoril še tajnik Peršuh o občinskih volitvah. Oblastni poslanec g. Slomšek je nato podrobneje razložil delo v oblastni skupščini in posebno še, ko je lahko pokazal na delo SLS, na zidanje nove ceste Št. Jurij — Marija Dobje — Sv. Rupert. Poslušavci so poročila živahno odobravalji, ker vidijo, da so resnična in da nam res SLS prinaša boljše čase.